

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Farakások és „Rakparti Cordillerák”

Forrá két híd között — a pesti Duna-parton

Magyar Nemzet, 1960. Sept. 17.

Osztályozás

Tárgy

624.2

Hely

Személy

Helyszám

Mire vigyáz a parkőr

A Margithid-tól az Árpád-hídig húzódik az **Újpesti rakpart** és a **Népfürdő utca**, vagyis a Margitsziget teljes hosszában, egyszóval a főváros belterületén a **legforgalmasabb híd**tól a **legújabbig**. Ha az ember szemügyre veszi ezt a területsávot, furcsállva kell megállapítania: **mintha kissé megfeledkeztünk volna róla, hogy Budapest Duna menti város, mintha városfejlesztőink és csinosítóink nem ismerték volna fel az előnyöket, amit a főváros Duna-parti fejlesztése jelentene.** A két híd közti részre a kiáltó ellentmondások a legjellemzőbbek.

A hídfo alatti terecskén ott állnak a jólismert táblák, amelyek 500 forint pénzbüntetést helyeznek kilátásba a »park« rongálóinak, a virágok illetéktelen letépőinek. **Csak épp park nincs, virág nincs.** Kavicsos játszótér, némi fű, néhány kis bokor, **közepén egy megfeketedett őserg fabódé plakátmaradványokkal és rozsdás ajtószarkakkal, erre vigyáz a tábla és a parkőr; mert az van.**

Már a sárga keramitkockás felső rakparton **gyepsáv, pirosra pingált padok, kavicsos sétány húzódik.** Szemben a Margitsziget zöldje integet. Még azzal is megbarátkoznék az ember, hogy csaknem valamennyi ház előtt nádpallós tetőszerkezet védi a járókelőket a potyogó habarcs-darabok ellen (egyszer ezek tatarozására is rákerül a sor!), ha maga az alsó rakpart nem nyújtana vigasztalan képet. Házsorosságában, emelet magasságban **szegélyezik a Dunát farakások, amelyeknek hasábjai megfeketedtek az esőtől, nap-sütéstől.** Közvetlen mellette a »Rakparti Cordillerák« következnek: **közülalék hosszan húzódó kopár »hegyvonulata«.** A felső rakpart oldalához rozsdás csillék támaszkodnak, a hídará vastraverzeken futó vezetéke pedig olyan vasoszlopokon áll, amelyek **méternyi magasan rozsdás hullámlemezbe vannak csavarva és dróttal körültekerve.**

A hajdani Teleki tér bódéi valóságos rózsadombi villák voltak azokhoz a kalyibákhoz képest, amelyek itt gyönyörködtetik a szemlélőt. Tetejükön kátránypapír, kavics, szemét, rozsdás füstcsövek hevernek. **És szemben van a gyönyörű Margitsziget, s a közülalék-hegyvonulat végénél kezdődik a Szent István park.**

Összhang és a korridor

Ez aztán park a szó szoros értelmében. **Valóságos virágpompa fogadja az arra sétálót.** A zöld pázsit, a sekély gyerek-medence, a nyírott és rendben tartott bokrok kis paradicsommá tesszik. Hátterben pedig Budapest **legrégibb modern része** — az »Új Lipótváros« impozáns, jól tagolt homlokzatú, de teljesen korszerű stílu házsorával. Szemben pedig a Sziget buja zöldje, a csónakházak kikukucsáló élénk sárga, kék és piros foltjaival.

Milyen tökéletes lenne az összhang a két part között, ha nem húzódnék köztük a korridor barakkyszerű rakparti

épületekből, amelyek körül korhadó gerendák, szürke ponyvával letakart holmik hevernek. A park kellős közepe előtt **tűzfatelep**, ami még a margithídfoinél is csúnyább, mert itt **halomra dobált fahasábok hegye éktelenkedik.** Körülötte fűrészek dolgoznak, a fűrészpör és forgács hosszú, lapos buckákban szegélyezi a rakpart falát, fölötte vagy az isten szabad ege, vagy **ócska lécekből, dróthálóból, vaslemezből** átkölt »színek«. A csendéletet rozsdás, öreg olajoshordók egészítik ki (valószínűleg »tűzrendészeti célokat« szolgálnak, de ráadásul üresek). A két darú közelében a fa felhánnya egészen a felső rakpart járdájáig, **itt már szinte átszap a parkba a rakparti rendezettség.** A képet az »I. sz. mérlegház« méltóságteljes feliratát viselő viskó zárja le; ütött-kopott, hámló falú, mint egy használaton kívül helyezett illemhely.

„Világvége”

Az Újpesti rakpart 29. számú háznál **»vége a világnak«.** A modern épületek sora véget ér, ez már itt a külvárosi kopott gyeppel, ahogy azt József Attila megírta. Lent, a **Vámhivatal barakkjai és raktárai** valamivel különbek az előbbieknél, mert legalább egyformán szürkéék és egyhangúak, de sivárságuk még kiáltóbb. Ráadásul ott az **ostromrágta, modern és klasszikus stíluselemeket keverő református templom**, ami még heterogénebbé teszi ezt a furcsa panorámát.

A raktársor végén **»emelkedik«** a »II. számú mérlegház«. Festői rom. Minden található rajta, ami ócska: rozsdás vaskeret, kortól fekete lécek, felfordult bakok, pallók, korhadó fahasábok és más effélék. Nem sokkal odébb már nem lehet továbbmenni a parton, mert az **»EM Budapesti Lemezáru és Kőipari Vállalat«** üzemenek gyalázatosan csúnya betonkerítése lefut egészen a part pereméig. Amikor aztán kikerülte az ember a telepet, furcsa világba jut. **Amolyan romantikus, fatornácus, fagerendás, faerkélyes, kicsit »tiroliás«** házak következnek. Előttük tenyérnyi kertcskék, ahol amatőr kerítések mögött amatőrök által művelt virágos kertcskék tengetik életüket.

Amikor ez a nem túl hosszú épületsor véget ér, apró házcskák, áramátalakítók, gyárépületek, giz-gazos grundok között folytatódik az út. Lent, a rakparton utépitési anyagok, betonkeverők, szállítószalagok, **egyszóval tipikus rendezetlen gyárvidék.** Szemben pedig, ott, ahol a Révész utca torkollik az Újpesti rakpartba, a Szigeten és a Sziget mögött **csodálatos panoráma rajzolódik az égboltra.** Zöld sövény a vízben fekvő Sziget növényzete és mögötte, **mint monumentális díszlet sorakoznak a budai hegyek.** De ki élvezi ezt itt? Lakók nincsenek, sétálni erre nem lehet, csak a betonemelvek, amelyekben folyami kavics csörög, ágaskodnak, hogy átnézzenek a túloldalra.

Aztán már csak a Népfürdő utcán lehet továbbjutni, a gyártelepek kerítései lefutnak

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

627.2

Hely

(439 Pp 43)

Idő

"1960"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Forrás:

Magyar Szemle

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1960. Sept. 14.

a Dunáig; ide pedig minden épület háttal fordít. csak a járművek kavargják a port és néhány gyalogjáró, aki erre tévedt. Úde, zöld sáv csak az Elektromos Művek impozáns sporttelepe, de azt is csak a túoldalról látni, mert az utca felé megmászhatatlan betonbástya-falai emelkednek. Amikor aztán kijut az ember az Árpád-híd feljárójára és megpillantja a Szigetet, tekintete megakad a hídfő alá épített három cement-keverő óriáson, amelyek körül dömperek, tartálykocsik és más gépek nyüzsgenek.

Néhány javaslat

Még ebből

a vázlatos beszámolóból is látszik, hogy a város belterületének egyik legszebb, a Szigettel szemben húzóó Duna-parti sávja nem a legkönynyebben és a legkisebb befektetéssel rendezhető terület. Világos azonban, az is, hogy néhány — viszonylag egyszerűen megoldható — intézkedéssel legalább egy részét méltóbbá lehetne tenni ahhoz a környezethez, amelyben fekszik. Amíg az egész rakodóberendezés áttelepítése meg nem történik, kötelezni lehetne (és kellene) az illetékes vállalatokat és intézményeket, hogy tartsanak rendet, hogy távolítsák el a hulladékokat, hogy tatarozzák, illetve építsék át a városképet rontó épületeket. Meg kellene tiltani a rakparton történő fűfűrészelést, ami zajjal és szeméttel jár.

A Margitsziget partjáról Pestre átnézni — ez ma nem tartozik a látványosságok kö-

zé. Pest egyik legszebb part-sávján lakni —, ez ma nem tartozik a legnyugodalmasabb, legkellemeesebb állapotok közé. Arról nem is szólva, hogy közművesített, Dunára, Margitszigetre, budai hegyekre néző területek állnak kihasználatlanul, mikor pedig az építkezés sem lenne itt nehéz, lévén a Duna olcsó és kézenfekvő szállítási, a rakpart pedig felvonulási terület. Sokat tettünk már azért, hogy a hajdani »külterületekből« szocialista, modern városrészek legyenek. Napirendre kellene tűzni Buda és Pest legősibb települési területét, a közvetlen Duna-partot, a megnagyobbodott Budapest egész hosszában.

Teknős Péter